

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
ΠΟΛΥΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

Δ.Π.Θ. - ΠΟΛΥΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

ΤΟΜΕΑΣ III:

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ

3^ο ΕΤΟΣ - 6^ο ΕΞΑΜΗΝΟ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 9.30-13.30, 15.30-19.30μμ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ ΜΑΘΗΜΑ:

Διδακτικές ώρες 8

ΘΕΩΡΙΑΣ - ΘΕΜΑΤΟΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΣΥΝΘΕΣΗΣ - ΕΙΔΙΚΗ ΚΤΙΡΙΟΛΟΓΙΑ II

I. ΘΕΜΑ: ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΣΤΗΝ ΞΑΝΘΗ.
Με το χαρακτήρα του "ανοικτού" σχολείου στην πόλη.

Β Ι Β Λ Ι Ο Γ Ρ Α Φ Ι Α

ΠΑΙΔΙ ΚΑΙ ΧΩΡΟΣ

1. Mesmin, George (μετ.Π.Πεντελικός)
Το παιδί, η αρχιτεκτονική και ο χώρος
εκδ. Μνήμη, Αθήνα 1978
2. Muret , Jean Pierre – Derrien, Albert
L'école et les collectivités locales
Moniteur, 1992
3. Ward, Collin
The child in the City
Penguin Books 1979
4. Enfants à vous de jouer Terrains d'aventure transformation d'espaces urbains
C.C.I. Paris, 1980
5. Centres de loisirs et ecoles associés
Ecoles ouvertes
C.I.I.S., 1979

ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Environnement et petite enfance
C.C.I., 1978

ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

1. Budde, Ferdinand – Theil, Hans Wolfram
Schulen Handbuch für die Planung und Durchführung von Schulbauten
Verlag G DW Callwey, 1969
2. Châtelet, Anne-Marie
Paris à l'école "qui a eu cette idée folle..."
Edit. Picard, 1993
3. Graves, Ben E.
School Ways. The Planning and Design of America's Schools
Mc Graw Hill, 1993
4. Maclure, Stuart
Educational Development and School Building 1945-1973
Longman, 1984
5. Meier, James
Potential Uses of Computers for Planning and Designing Educational Buildings
Unesco 1985
6. Meier, James
L'architecture et l'espace éducatif-perspectives
Unesco 1972
7. Meier, James
Centres de loisirs et écoles associés. Ecoles ouvertes.
Centre national d'art et de Culture George Pompidou
Centre de Création Industrielle, Paris 1978
8. Meier, James
Open Space General Learning Facilities for kindergarten, Primary and Junior Students.
Ontario Department of Education, 1971
9. Meier, James
The Wider Use of Educational Spaces U.I.
Working group on educational and cultural spaces
7 Seminar Paris 2-6/12/1985
U.I.A. TEE Athens 1986
10. Parker, Graham
Perspectives a long terme
2. L'école ouverte toute l'année
PEB-OCDE, Paris 1986
11. Roth, Alfred
The new Schoolhouse (τρίγωνο)
Verlag für Architectur (Artemis) Zürich 1966, 4η έκδοση
12. Σολομών, Ι. – Κουζέλης, Γ.
Πειθαρχία και γνώση, ΕΜΕΑ 1994.
13. Testa, Carlo
New educational Facilities (τρίγωνο)
Verlag für Architectur Artemis 1975
14. ΤΕΕ, Ομάδα εργασίας
Σχολεία - Πολιτιστικές εξυπηρετήσεις και κοινότητα: Απόψεις - Μελέτες - Προτάσεις
3ο Σεμινάριο U.I.A. ΤΕΕ Αθήνα 1976

15. New Schools for New York
Plans and precedents for small schools
Princeton Architectural Press, 1992
16. Toward better school design. F.W. Dodge Corporation, 1954.
Περιληπτική διασκευή στα ελληνικά: ΚΤΙΡΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ / ΜΕΡΟΣ Β', ΕΜΠ 1966.
17. Courrier της Ουνέσκο
Εκπαίδευση - Στρατηγικές
Νοέμβριος 1983 (ελληνική έκδοση)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

1. Γερμανός, Δημήτρης
Χώρος και διαδικασίες αγωγής: Η παιδαγωγική ποιότητα του χώρου
Εκδ. Gutenberg, Αθήνα 2001
2. Δημαράς, Αλέξης
Η μεταρρύθμιση που δεν έγινε
Εκδ. Ερμής, Αθήνα 1974
3. Καλαφάτη, Ε.
Τα σχολικά κτίρια της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης 1821-1929
Ιστορικό Αρχείο Ελλ. Νεολαίας
Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς, Αθήνα 1988
4. Καρδαμίτση-Αδάμη, Μ.
Ο Δ. Καλλίας και το Σχολικό κτίριο
ΕΜΠ-Τμήμα Αρχιτεκτόνων-Σπουδαστήριο Αρχιτεκτονικών Συνθέσεων-Καθ.Δ.Ζήβας
Δημοσιεύσεις επιστημονικών εργασιών, Αθήνα 1986
5. Μαραγκού-Πρόκου, Στ.
Εκπαιδευτική μεταρρύθμιση και σχολικό κτίριο
Θεσ/νίκη 1980
6. Μπαμπάλου-Νουκάκη, Π.
Τα σχολικά κτίρια: Άρθρο στο "Η Αθήνα τον 20ό αιώνα"
Εκδ. Υπουργείου Πολιτισμού, Αθήνα 1985, σελ. 109-116
7. Σολομών, Ιωσήφ
Εξουσία και Τάξη στο Νεοελληνικό Σχολείο
Εκδ. Αλεξάνδρεια 1993
8. Τσουκαλά, Κυριακή
Τάσεις στη σχολική αρχιτεκτονική: Από την παιδοκεντρική λειτουργικότητα στη
μεταμοντέρνα προσέγγιση
Εκδ. Παρατηρητής, Θεσσαλονίκη 1998
9. Χατζηστεφανίδης, Θ.
Ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης (1821-1986)
Αθήνα 1986
10. Υπουργείο Πολιτισμού – Διεύθυνση Λαϊκού Πολιτισμού – Εφορείες Νεοτέρων Μνημείων
Νεοελληνικά Εκπαιδευτήρια 1830-1940
Αθήνα, 2001
11. Πανεπιστήμιο Αθηνών – Μουσείο Ιστορίας της Παιδείας
Αι Αθήναι ως εκπαιδευτική πόλις από τον 19ον προς τον 20όν αιώνα
Αθήνα, 1999

12. Τεχνικά Χρονικά
Τέταρτο Πανελλήνιο Συνέδριο Αρχιτεκτόνων, Κτίρια Επιμόρφωσης
Μάρτιος 1967
13. Δελτίο Συλλόγου Αρχιτεκτόνων
Τα πολυόροφα δημοτικά σχολεία
Ιούνιος 1972, τεύχος 2
14. Τα Νέα σχολικά κτίρια
ΤΕΕ, Αθήνα 1938
15. Κτιριολογικά Προγράμματα γενικής εκπαίδευσης
ΟΣΚ, Αθήνα 1982

Π Ε Ρ Ι Ο Δ Ι Κ Α - Α Ρ Θ Ρ Α

Αρχιτεκτονικά Θέματα:

- Γιαννάκης, Β., Φατούρος, Δ.
Γυμνάσιο και Λύκειο στο Λαγκαδά, 2/1968, σελ. 162
- Γιαννάκης, Β., Φατούρος, Δ.
Γυμνάσιο στο Λαγκαδά. Μία πρώτη κριτική παρουσίαση, 7/1973, σελ. 158
- Ζενέτος, Τ.
Γυμνάσιο στον Αγ. Δημήτριο, Αθήνα, 5/1971, σελ. 21
- Αρχιτεκτονικά Θέματα 13/1979 Εκπαίδευση και Σχολικά Κτίρια
» » 22/1991 σελ. 45-47
» » 27/1993 σελ. 61
» » 28/1994 σελ. 122-125

Θέματα Χώρου + Τεχνών

Γιακουμακάτος, Ανδρέας
Η σχολική αρχιτεκτονική και η εμπειρία του "μοντέρνου" στην Ελλάδα του Μεσοπολέμου
18/1987, σελ. 50-61.

Σχολικό συγκρότημα Thau, Βαρκελώνη 1972-74
Αρχιτέκτονες Bohigas, Martorell και Mackay, 14/1983, σελ. 68-69

Σχολικό συγκρότημα Costa i flobera, Can Canelleu, Βαρκελώνη 1976-79
Αρχιτέκτονες Bohigas, Martorell και Mackay, σελ. 68-69

Architectural Design

Krier, Leon
School at St. Quentin-en Uvelines, France 1978
A.D.52 5/6-1982, p. 58-69

Architectural Record

vol. 180, no. 3, 1992 Mar., p. 106-113
vol. 185, no. 10, 1997 Oct., p. 105-125

Architectural Review

vol. 177, no. 1058, 1985 Apr., p. 36-44
vol. 182, no. 1085, 1987 July, p. 66-70
Special issue. Schooling. vol. 189, no. 1135, 1991 Sept., p. 26-76
vol. 209, no. 1249, 2001 Mar., p. 27

L'Architecture d'Aujourd'Hui

Τεύχος 154. Février-Mars 1971 "L'Architecture et l'enfance"
Τεύχος 166. Mars-Avril 1973 "Aujourd'hui l'école"
Τεύχος 204. Σεπτ. 1979 "L'enfant et son espace"
Τεύχος 232. Avril 1984 "Ecoles"
Τεύχος 261. Février 1989 "Colleges"
Τεύχος 278. Décembre 1991 A.Siza, Jardin d'enfants, Penafiel, σελ. 82
Ecole Supérieure, Setubal, σελ. 88

The Architects' Journal

No. 17 Oct. 2002 p. 24-31

Architektur Wettbewerbe

No 70/ Schools – Primary Stage, Juli 1972
No 88/ Elementary Primary Sectors, Nov. 1976
No 111/ Schools, Kindergarten, Sept. 1982
No 138/ Kindergarten & Schools, Juni 1989
No 145/ Kindergarten Schools, Marz 1991
No 152/ p. 2-21, Dec. 1992
No 165/ Kindergarten, Day Cave center, Marz 1996

DBZ

Τεύχος 10, Oct. 1993
Τεύχος 3, März 1996
Τεύχος 8, August 1994 Hochschule in Lissabon, p. 131

CASABELLA

Τεύχος 502, 1984, p. 4-13
Τεύχος 503, 1984, p. 4-15
Τεύχος 568, 1990, p. 4-11,59
Τεύχος 570/1990
Τεύχος 603/1993
Τεύχος 607/1993
Τεύχος 496/1983 p. 26
Τεύχος 535/1987 Barcelona
Τεύχος 612/1994 p. 13, Scuola Superiore a Setubal 1986-94
Τεύχος 615/1994 Una Scuola a Ginevra di Ambrosetti

Domus

no. 789, 1997, Jan., p. 8-15
no. 790, 1997, Feb., p. 32-39

GA Document

no. 30, 1991, p. 72-79
no. 35, 1992, p. 104-117
no. 60, 1999, p. 34-43
no. 63, 2000, p. 74-93

Japan Architect

Τεύχος 58, no. 11/12 (319/320), 1983 Nov./Dec., p. 61-69
Τεύχος 62, no. 4 (360), 1987 Apr., p. 10-17

Techniques & Architecture

Special issue. Ecoles. no. 363, 1985/1986, Dec./Jan., p. 29-112
Special issue. Lieux d'enseignement (Places of learning). no. 396, 1991, Jun./July, p. 37-123
no. 426, 1996 June/July, p. 8-12

Τεχνικά χρονικά - επιστημονική έκδοση Τ.Ε.Ε.

1. Γερμανός, Δ.
Το παιδί και ο χώρος στο ελληνικό δημοτικό σχολείο, σελ. 33-56
(Ιανουάριος-Ιούνιος 1984, Τόμος 4, τεύχος 1-2)
2. Καρδαμίτση-Αδάμη, Μ.
Τα πρώτα Ελληνικά Νηπιαγωγεία, σελ. 175-208
(Ιούλιος-Σεπτέμβριος 1984, Τόμος 4, τεύχος 3)
3. Κονταξάκης, Γ.
Συσχετισμός του Κοινοτικού και του εκπαιδευτικού χώρου. Ένα σχολείο στη Θεσσαλονίκη
1984, Τόμος 4, τεύχος 1-2, σελ. 85-99
4. Μαραγκού-Πρόκου, Σ.
Εκπαιδευτική Μεταρρύθμιση και Σχολικό κτίριο, σελ. 165-197
(Ιανουάριος-Μάρτιος 1986, Τόμος 6, τεύχος 1)
5. Παπαβασιλείου-Χαν, Β.
Το Εκπαιδευτικό Μοντέλο του "Συνολικού Σχολείου" και το Κτίριό του, σελ. 8-109
(Ιούλιος-Σεπτέμβριος 1985, Τόμος 5, τεύχος 3)
6. Τζουβαδάκης, Ι.
Καθημερινές μετακινήσεις νέων ηλικίας 6-12 ετών από και προς το Σχολείο
(1987, Τόμος 7, τεύχος 1, σελ. 87-100)
7. Τσουκαλά, Κ.
Παιδί και Αστικός Χώρος
Τεύχος Ιαν. - Δεκ. 1995
8. Φιντικάκης, Ο.
Ο κοινωνικός ρόλος του σχολικού κτιρίου
1968 Ιούνιος, τεύχος 504, σελ. 443

Δελτίο Συλλόγου Αρχιτεκτόνων

1. 13 Σχολικά συγκροτήματα
Μάιος-Ιούνιος 1977, τεύχος 3
2. Παναγιωτοπούλου, Ι.
Το σύγχρονο διδακτήριο
Ιούλιος-Αύγουστος 1983, τεύχος 18

Αρχαιολογία

1. Καρδαμίτση-Αδάμη, Μ.
Το Ελληνικό εκπαιδευτήριο του Γρ.Γ.Παπαδόπουλου (τεύχος 25, Δεκέμβριος 1987, σελ. 46-53)
2. Καρδαμίτση-Αδάμη, Μ.
Τα πρώτα δημοτικά της Αθήνας (τεύχος 25, Δεκέμβριος 1987, σελ. 38-45)

“Ο Πολίτης”

Καλαφάτη, Ελένη
Ιστορικό των σχολικών κτιρίων της Δημοτικής Εκπαίδευσης (1821-1940),
σελ. 34-40, (Οκτώβριος-Δεκέμβριος 1984, τεύχος 67-68)

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

1. Σπουδαστήριο Αρχιτεκτονικών Συνθέσεων και Σπουδαστήριο Οικοδομικής:
“Έρευνα στον τομέα Σχολικών Κτιρίων. Εφαρμογή σε Δημοτικό Σχολείο”
Αθήνα 1990.
2. Σπουδαστήριο Αρχιτεκτονικών Συνθέσεων:
“ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΕΞΩ ΑΠΟ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ. Διερεύνηση των δυνατοτήτων ένταξης
εκπαιδευτικών και συναφών λειτουργιών σε δημόσια και δημοτικά κτίρια, χώρους και
εγκαταστάσεις”.
Αθήνα 1992.
3. Σπουδαστήριο Αρχιτεκτονικών Συνθέσεων:
“ΒΕΛΤΙΣΤΟ ΜΕΓΕΘΟΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ. Δυνατότητα συνύπαρξης πολλών αυτοτελών
μονάδων στον ίδιο χώρο”.
Αθήνα 1993.

ΠΗΓΕΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ / ΑΡΘΡΩΝ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ ΣΤΟ INTERNET

1. THE BUILDING: New Horizons for Learning
<http://www.newhorizons.org>.
2. New Horizons for learning Electronic Journal.
3. CEEDS/Center for Environment, Education and Design Studies
Univ. of Washington / The College of Architecture and Urban Planning
Ceeds@U.Washington.edu.
4. The George Lucas Educational Foundation
<http://glef.org>.
5. IN CONTEXT No 18, Winter 1988,
<http://Context.org>.
6. The 21st Century Learning Initiative
<http://21learn.org>.
7. The Thomas Jefferson Center for Educational Design
tjced@Virginia.edu.